

@fosselat

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بعثت انبياء عليهم السلام در قرآن

موضوع

[بیداری انسان ها]

تهیه شده توسط حجت الاسلام علی رجبی

@fosselat

فهرست

*

★ ادله لزوم بعثت انبياء عليهم السلام

الف) دليل بعثت انبياء ، اختلاف جوامع بشری

ب) پیامبران اولوالعزم

۱- اولین شریعت ، نوح (ع)

۲- پیمان الهی با پنج پیامبر (ع)

ج) ضرورت بعثت انبياء

د) اهداف بعثت انبياء (ع) (۱۰ مورد)

ادله لزوم بعثت انبیاء علیهم السلام

۱- شناخت قانون گذار نسبت به انسان

درجهان هستی کسی را نمی یابیم که از خالق انسانها به آنها آگاه تر باشد
 أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ {14}
 ملک 14

دلیل اول: نیاز جامعه به قانون کامل

<= شرایط قانون گذار
 [دو شرط مهم]

۲- ذی نفع نبودن قانون گذار از قانون

جز خداوند ، کسی را نمی یابیم که از هر فقر و نیاز و نفعی منزّه باشد
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ {15}
 فاطر 15

دلیل دوم: نیاز انسان به معارف برتر

<= مهمترین چیزی که انسان را به سعادت
 و کمال حقیقی می رساند دو چیز است

۲- شناخت خداوند

۲- شناخت مصالح
 و مفاسد حیات انسانی

این دو شناخت،
 جز از طریق وحی
 و انبیاء ممکن نیست

ادله
 لزوم
 بعثت

دلیل بعثت انبیاء، اختلاف جوامع بشری [آغاز پیدایش شریعت و دین]

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ النَّبِيِّينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيُحْكَمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا اخْتَلَفُوا فِيهِ وَمَا اخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا الَّذِينَ أُوتُوهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ فَهَدَى اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا لِمَا اخْتَلَفُوا فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِهِ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾

مردم [در شروع زندگی و گرد آمدن کنار هم] گروهی واحد [و یکدست] بودند [و اختلاف و نزاعی میانشان نبود، پس از پدید آمدن اختلاف بر پایه تضاد افکار و منافع]، خداوند پیامبرانی مژده دهنده و بیم رسان برانگیخت، و با آنان بر پایه درستی و راستی کتاب نازل کرد تا در بین مردم در آنچه با هم اختلاف داشتند داوری کند، [کتاب های آسمانی وحدت آفرین را با تحریف و تفسیر نادرست، عامل اختلاف جدید پس از اختلاف پیش از بعثت پیامبران کردند]، و در [محتویات] آن اختلاف نکردند مگر کسانی که کتاب آسمانی به آنان داده شد، این اختلاف پس از دلایل روشنی بود که برای آنان آمد، و سببش کبر و حسد و تجاوزگری در بین خودشان بود، در نهایت خداوند اهل ایمان را به خواست خود درباره حقی که مورد اختلاف بود هدایت کرد، و خداوند هر که را بخواهد [در صورتی که لیاقت نشان دهد] به راه مستقیم هدایت می کند «213»

پیامبران اولوالعزم

* احقاف ۳۵

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ مِنَ الرُّسُلِ... {۳۵}

تعریف امام رضا (ع) : انما سمى اولوالعزم اولى العزم لانها كانوا اصحاب العزائم و الشرائع
[علل الشرايع ، ص ۱۲۶ ح ۲]

۱ اولین شریعت، نوح (ع)

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿۱۳﴾

۲ پیمان الهی با پنج پیامبر (ع)

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا

اِبْنِ مَرْيَمَ [به یاد آر] زمانی را که از پیامبران [برای ابلاغ وحی] پیمانی محکم دریافت کردیم، و [نیز] از تو و از نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم، و [خلاصه] از [همه] آنان پیمانی سخت و استوار [بر رساندن وحی به مردم] گرفتیم «7»

ضرورت بعثت انبیاء [اتمام حجت خداوند با مردم]

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ

حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

پیامبرانی که مژده رسان و بیم دهنده بودند تا برای مردم [چه در دنیا و چه آخرت] در پیشگاه خداوند پس از فرستادن پیامبران، حجت و عذری [برای کافر بودنشان] نباشد؛ خداوند همواره توانای شکست ناپذیر و حکیم است

«165»

موارد (د)

- ۱ - بشارت و انداز
- ۲ - هدایت گری
- ۳ - تذکر و یاد آوری (بیداری فطری انسان ها)
- ۴ - اصلاح اخلاقی جامعه
- ۵ - نصیحت مردم
- ۶ - تزکیه و تعلیم (۴ مورد)
- ۷ - مبارزه با طاغوت [توحید اساس دعوت پیامبران (ع)]
- ۸ - برقراری عدالت
- ۹ - ابلاغ رسالت و ترس از خدا
- ۱۰ - وجوب اطاعت از پیامبران

اهداف بعثت انبیاء (ع)

بشارت و انذار

۱

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

قطعا ما تو را بر پایه درستی و راستی بشارت دهنده و بیم رسان فرستادیم، و تو [پس از ابلاغ پیام خداوند] مسئول [ایمان نیاوردن و وضع و حال] دوزخیان نیستی «119»

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مَبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۖ فَمَنْ آمَنَ وَأَصْلَحَ
فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾

پیامبران را جز مرزده رسان و هشداردهنده نمی فرستیم، پس کسانی که ایمان آورند و [مفاسد خود را] اصلاح کنند نه بیمی بر آنان است، و نه اندوهگین می شوند «48»

اهداف بعثت انبیاء (ع)

۲ هدایت‌گری

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنْ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾

ای پیامبر! به راستی ما تو را گواه [بر اعمال امت] و مژده رسان و هشدار دهنده فرستادیم «45» و تو را به فرمان خود دعوت کننده [مردم] به سوی الله، و چراغی روشنگر [برای هدایت جهانیان] قرار دادیم «46» به مؤمنان این مژده را برسان که برای آنان از سوی خداوند احسان بزرگی خواهد بود «47»

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾

اوست که پیامبرش را با [مشعل] هدایت، و دینی درست [و حکیمانه] فرستاد تا آن را بر همه ادیان پیروز کند، و بس است که خداوند شاهد [جلوه‌گر شدن این حقیقت] باشد «28»

هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

اوست که بر بنده اش آیات روشنی نازل می‌کند تا شما را از تاریکی‌ها [ی فرهنگ‌های ابلیسی] به سوی نور [ایمان] و اخلاق نیکو و عمل صالح [بیرون ببرد، به راستی خداوند به شما بسیار مهربور و مهربان است «9»

اهداف بعثت انبیاء (ع)

تذکر و یاد آوری (بیداری فطری انسان ها) ۳

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ وَلِيَعْلَمُوا أَنَّمَا هُوَ إِلَهٌ
وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرَ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

این [قرآن] پیامی رسا برای همه مردم است، تا به وسیله آن هشدارشان دهند، و [با تدبّر در آیاتش] آگاه شوند که او معبودی یکتاست، و خردمندان [از برکت آن] متذکر [حقایق] شوند

اهداف بعثت انبیاء (ع)

اصلاح اخلاقی جامعه ۴

قَالَ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيْتِهِ مِن رَّبِّي وَرَزَقْنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا أُرِيدُ أَنْ أُخَالِفَكُمْ إِلَىٰ مَا

أَنهَأَكُم عَنْهُ^ع إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ^ع مَا اسْتَطَعْتُ^ع وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا

بِاللَّهِ^ع عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

گفت: ای قوم من! مرا خبر دهید اگر بر دلیل [و معجزه] روشنی از سوی پروردگارم [متکی] باشم، و از جانب او رزق با ارزشی [چون منصب نبوت] نصیبم شده باشد، [باز هم مرا باور نمی کنید؟] من نمی خواهم آنچه شما را از آن باز می دارم خود مرتکب شوم، تاجایی که توان دارم جز اصلاح [امور شما] را نمی خواهم، موفقیتم فقط در گرو [یاری] خداست، بر او توکل کردم، و [با توجه و اخلاص] به او باز می گردم «88»

اهداف بعثت انبیاء (ع)

نصیحت مردم

أَبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأُنصِحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

پیام های پروردگارم را [قاطعانه] به شما می رسانم، و خیرخواه شما هستم، و از خداوند حقایق را می دانم که شما نمی دانید «62»

أَبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ ﴿٦٨﴾

پیام های پروردگارم را [قاطعانه] به شما می رسانم و برای شما خیرخواهی امینم «68»

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبَلَّغْتُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ آسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٩٣﴾

[شعیب پس از آن که آمدن عذاب قطعی شد] از آنان روی برتافت و گفت: ای قوم من! پیام پروردگارم را به شما رساندم، و برای شما خیرخواهی کردم [ولی قبول نکردید،] با این حال چگونه بر مردمی که کافرند اندوهگین باشم «93»

اهداف بعثت انبياء (ع)

۶ تزکیه و تعلیم

منبع بقره ۱۲۹

الف دعای ابراهیم (ع) [تعلیم بعد تزکیه]

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

منبع بقره ۱۵۱

ب فرستاده ای از میان خودتان

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ

منبع آل عمران ۱۶۴

ج نعمت بزرگ خداوند بر مومنان [بعثت پیامبر (ص)]

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

منبع جمعه ۲

د بزرگترین نعمت خداوند بر انسانها

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ

اهداف بعثت انبیاء (ع)

مبارزه با طاغوت [توحید اساس دعوت پیامبران (ع)] ۷

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
 الطَّاغُوتَ ۗ فَمِنْهُمْ مَن هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَن حَقَّتْ عَلَيْهِ
 الضَّلَالَةُ ۗ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿٣٦﴾

همانا در هر امتی پیامبری فرستادیم [تا اعلام کند] که خدا را پرستید، و از [پرستش] طاغوت پرهیزید! خداوند گروهی از آن امت را [که شایستگی نشان دادند] هدایت کرد، و گروهی [به سبب طغیانشان] گمراهی بر آنان مقرر شد، پس در زمین گردش کنید و با دقت بنگرید که سرانجام منکران [حقایق] چگونه بود! «36»

اهداف بعثت انبیاء (ع)

برقراری عدالت

۸

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾

همانا ما رسولان خود را با دلایل روشن فرستادیم، و با آنان کتاب و میزان [سنجش حق از باطل] نازل کردیم تا مردم [در همه امورشان] به عدالت برخیزند، و آهن را که در آن نیرویی سخت و سودهایی برای مردم است پدید آوردیم تا خدا مشخص کند چه کسی او را که غایب از دیده است و رسولانش را در نبود آنان یاری می دهد، به راستی خداوند قوی و توانای شکست ناپذیر است «25»

* سه چیز مقدمه اقامه عدل

یک « بیّنات

دو « کتاب

سه « میزان

اهداف بعثت انبیاء (ع)

۹ ابلاغ رسالت و ترس از خدا

وَأِنْ تَكْذَبُوا فَقَدْ كَذَّبَ أُمَّمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

اگر مرا انکار کنید [کار تازه ای نیست؛ زیرا] امت هایی [نیز] پیش از شما منکر [پیامبران] بودند، بر عهده پیامبر جز رساندن آشکار [پیام وحی] نیست «18»

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ
وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٣٩﴾

آنان که همواره پیام های خداوند را [به مردم] می رسانند، و از [عظمت] او می ترسند و از احدی جز او واهمه ندارند، خداوند برای حسابرسی [کار] با ارزششان [بس است «39»]

اهداف بعثت انبیاء (ع)

۱۰ وجوب اطاعت از پیامبران

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ ... ﴿٦٤﴾

هیچ پیامبری را نفرستادیم جز آن که به خواست خداوند از او اطاعت شود... «64»

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

آنان که [صادقانه] از خدا و پیامبر اطاعت کنند در زمره پیامبران، صدیقان، شهیدان و صالحانند که از نعمت های کامل حق برخوردارند، و [این چهار گروه] برای آنان نیکو همنشینانی هستند «69»

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾

هرکه از پیامبر اطاعت کند در حقیقت از خداوند اطاعت کرده است، و هرکه [از پیامبر] روی برتابد [حساب کارش بر عهده ماست،] ما تو را بر آنان به عنوان مسئول [اعمالشان که به اجبار از نافرمانی حفظشان کنی] نفرستادیم «80»